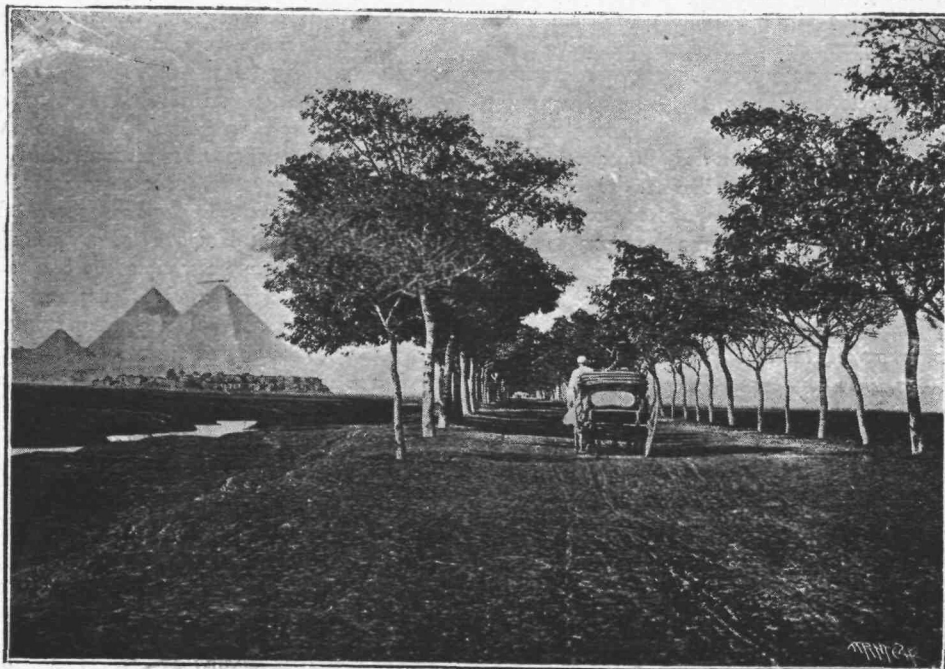

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Ἡ λεωφόρος τῶν Πυραμίδων.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΝ

ΟΛΥ περίεργον δόγμα διε-
τυπώθη ἐξ ἀφορμῆς τῆς
ἐντυπώσεως ἐπὶ τοῦ κοι-
νοῦ μερικῶν θεατρικῶν
ἔργων. Ὁ εἰς συνεδούλευε
τοὺς κριτικούς νὰ μὴν
ἀποπλανῶνται εἰς καλλι-
τεχνικὰς θεωρίας, ἀλλὰ
νὰ λαμβάνουν ὡς γνώμονα

τὴν ἄμεσον ἐντύπωσιν τοῦ κοινοῦ καὶ αὐτὴν νὰ διερ-
μηνεύουν πιστῶς, βεβαιῶν, ὅτι τότε μόνον κρίνουν
ένα ἔργον ἀσφαλῶς καὶ εὐσυνειδήτως. Ὁ ἄλλος συν-
εδούλευε πάλιν τοὺς συγγραφεῖς νὰ προσέχουν τὰ
ἔργα, τὰ ὅποια ἔχουν τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν, νὰ
βλέπουν τί ἀρέσει εἰς τὸ κοινόν, τί συγκινεῖ τὸ κοι-
νόν, τί ἐνδιαφέρει τὸ κοινόν καί, ἀφίγοντες κατὰ μέ-
ρος τὰς καλλιτεχνικὰς τῶν ἰδιοτροπίας, νὰ τὰ λαμ-
βάνουν ὡς πρότυπα τῆς ἐργασίας τῶν καὶ νὰ συμμορ-
φῶνουν τὴν τέχνην τῶν πρὸς τοὺς κανόνας τοὺς ἐκπη-
γάζοντες ἀπ' αὐτά.

Δὲν ἔχω καμμίαν διάθεσιν ν' ἀνακινήσω τὸ περί-
πλοκον ζήτημα τῆς τέχνης καὶ τοῦ κοινοῦ, διὰ τὸ
ὅποῖον, καὶ ἄλλου κ' ἐδῶ, ἐχρύθη ἀρκετὴ μελάνη. Ἐχω
ἀρκετὸν σεβασμὸν καὶ ἀρκετὴν ἐκτίμησιν πρὸς τὸ ἔρ-
γον τῶν συγγραφέων, ὥστε νὰ μὴ τοὺς μεταχειρισθῶ με-
τὴν ἐλαφρότητα καὶ ἀπροσεξίαν, ποῦ συνεπάγεται
πάντα μία βιαστικὴ καὶ ἀμελέητος ἀντιμετώπισις
τοῦ καλλιτεχνικοῦ ἔργου. Καὶ οὐτε ἐραντάσθην νὰ
διατυπώσω κανένα εἶδος περιφρονήσεως καὶ ἀπροσε-
ξίας πρὸς τὴν γνώμην τοῦ κοινοῦ, πρὸς τὸ ὅποῖον ἐπὶ
τέλους ὅλοι ἀποτεινόμεθα, ὀνειρευόμενοι πάντα μίαν
πλατυτέραν ἐπικοινωνίαν, τῆς ὁποίας τὸ ἀεθαστον ἰδα-
νικὸν μᾶς δίδει ὁ ἀρχαῖος δῆμος τῶν Ἀθηναίων, εἰς
τὴν ἐποχὴν ποῦ ἡ ἀριστοκρατικωτέρα τέχνη ἔγινε
μᾶζ καὶ ἡ πλέον δημοκρατικὴ.

Δι' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ δι' αὐτὸ
τὸ ἰδανικόν, ἓνα ἰδανικόν συμφιλώσεως ποιητῶν καὶ
κοινοῦ, ἐπὶ ἐνὸς ἁνωτέρου ἐπιπέδου καλλιτεχνικῆς συ-
νειδήσεως ἔρχομαι νὰπολογηθῶ τὴν στιγμὴν αὐτήν,
κ' ἔρχομαι μετὰ τὴν συστολήν καὶ τὴν ἐπιφύλαξιν μιᾶς
μονάδος κ' ἐγὼ τοῦ μεγάλου κοινοῦ, ἐνὸς μορίου τοῦ
πολυσυνθέτου αὐτοῦ ὁργανισμοῦ. Κ' ἐρωτῶ: